

Відображена в творчості Р. Андріяшика трагедія людини, позбавленої впевненості у власних цінностях і самоцінності, означала відновлення гуманістичного пафосу нашої літератури, яка від суспільних і соціальних проблем еволюціонувала до проблем людських, індивідуальних [2].

Підсумовуючи, можна зробити такі висновки:

«Люди зі страху» – це небуденний твір української прози 60-х рр. ХХ століття. Назва твору

Р. Андріяшика свідчить про те, що головні герої, маючи страх, не долають його в собі, а стають заручниками страху і тим самим приймають його. Примирення з насильством характерне для тоталітарної людини, у світогляді якої поєдналися страх, надія і агресія. Твір Р. Андріяшика засвідчив, що демонтаж тоталітарної системи у 60-х роках ХХ ст. був для української людини неповним.

Література

1. Андріяшик Р. Додому нема вороття; Люди зі страху: Романи. / Р. Андріяшик. – К.: Дніпро, 1983.
2. Горбатий І. Роман Андріяшик: «Відчуваючи радість й болі епохи»: [Інтерв'ю письменника про роман «Люди зі страху»] / І. Горбатий // Вільне життя. – 1985. – 19 лип.
3. Захарчук І. Війна і слово (Мілітарна парадигма літератури соціалістичного реалізму): монографія / І. Захарчук. – Луцьк: ПВД «Твердиня», 2008.
4. Зборовська Н. Слово про страх, або Слова Романа Андріяшика / Н. Зборовська // Слово Просвіти. – 2003. – 11 черв.
5. Зборовська Н. Стильовий портрет шістдесятництва / Н. Зборовська // Слово і Час. – 2001. – № 12.
6. Зозуляк Є. Спадок для віку від Романа Андріяшика / Є. Зозуляк, М. Ониськів // Вільне життя. – 2000. – 11 листоп.
7. Роман Андріяшик про свій перший роман // Вільне життя. – 2005. – 22 січ.
8. Слабошпицький М. Вистояти в негоду / М. Слабошпицький // Літ. Україна. – 2003. – 15 трав.
9. Слабошпицький М. Подолання страху і пошук надії Романа Андріяшика / М. Слабошпицький // Диво-слово. – 2003. – № 10.
10. Штонь Г. Згусток волі до життя: Романові Андріяшику – 60 / Г. Штонь // Літ. Україна. – 1993. – 20 трав.

Загайло поета

19 червня 2012 року відійшов у вічність відомий український поет Леонід Талалай

Лиш до середини Дніпра

Такий Дніпро, чи може птах,
що до середини Дніпра
і то зі страхом доліта,
і не встигає роздивитись,
а що там далі, за Дніпром?

Невже нам пити тільки бром
над сторінками літописця
і цитувати «я не нездужаю»,
очима втупившись в калюжу,
якої так злякався Гоголь,
коли здивований уздрів,
як, заливаючи дорогу,
вона виходить з берегів
і накриває все потопом
і підступа до Конотопа,
вона навколо і під ним,
і не втекти від неї в Рим.
Періщить Селіфан коня,
але калюжа доганя.
Навкруг – пейзажні осоружні,

і твань-болото не пройти,
і, відбиваючись в калюжі,
гниють занедбані хрести...

Невже ні проблеску, ні зблиску?
Чому на протязі століть
мужів викупуєш в любистку,
щоб їх в калюжі утопить?

Вже віддали чужинцям дзвони,
свою історію і час...
Уже не ми перед іконами –
ікони моляться за нас...

І, як наслання, знову сниться:
летить, як вихор, тройка-птиця,
і він у тройці тій летить,
гримить дорога, міст гримить,
і тройку птицю не спинить
в її пориві надпотужнім,
що обривається... в калюжі...

Блищить у вибоях дорога,
колеса лунко торохтять.
– Це щастя в Римі умирать,
якщо без проблеску життя,
якщо одна лише дорога:
від Миргорода в небуття
і невідомо, чи до Бога.

А тройка-птиця – маячня,
і тільки сон, що не збувається? –
і Гоголь втомлений куня,
видзьобуючи носом яйця.

То стрепенувшись, запита:
– Невже і я – такий же птах,
що до середини лиш доліта
й від страху завмира над плином?

Чому, як Бульба, не загину,
радіючи, що козаки –
на тому березі ріки?..

Леонід ТАЛАЛАЙ